

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

8ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στις 6 Φεβρουαρίου 2025 με την εξής σύνθεση: Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Πρόεδρος, Ευαγγελία Μπατσολάκη, Μέλος- Εισηγήτρια και Αργυρώ Τσουλούφα, Μέλος.

Για να εξετάσει την προδικαστική προσφυγή με ημερομηνία 30.12.2024 και με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ **1938/31-12-2024** του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» (στο εξής «η προσφεύγουσα», που εδρεύει στην ... οδός ... αρ. ... ΤΚ ... και εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά

-Του ..., που εδρεύει στη ..., ΤΚ ... και εκπροσωπείται νόμιμα.

-Του οικονομικού φορέα που παρεμβαίνει στην προσφυγή, με την επωνυμία «...» και διακριτικό τίτλο «...» (στο εξής «η παρεμβαίνουσα»), που εδρεύει στην ... αρ. ... ΤΚ ... και εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την προδικαστική προσφυγή, η προσφεύγουσα ζητά να ακυρωθεί υπ' αριθμ. ... /2024 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της αναθέτουσας αρχής, με την οποία αναδείχθηκε η παρεμβαίνουσα «...» προσωρινή ανάδοχος του ηλεκτρονικού διαγωνισμού που είχε προκηρύξει η αναθέτουσα αρχή για την « ... (Τμήμα...)» που διενεργείται με συστημικό αριθμό ΕΣΗΔΗΣ ...

Η παρεμβαίνουσα με την παρέμβασή της, επιδιώκει την απόρριψη της προδικαστικής προσφυγής και τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης.

Η συζήτηση άρχισε, αφού το Κλιμάκιο άκουσε την Εισηγήτρια.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

Αριθμός απόφασης: 275/2025

1. Για την άσκηση της προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο ποσού 2.420,00 €, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του ν. 4412/2016 και 5 του π.δ. 39/2017 και με βάση την εκτιμώμενη αξία του τμήματος Α της ... (483.870,97 ευρώ χωρίς ΦΠΑ) (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ...).

2. Με την με αριθμ. .../2024 Διακήρυξη, οι όροι της οποίας εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της αναθέτουσας αρχής, με την υπ' αριθμ. .../2024 απόφασή του (αναρτητέα στην Διαύγεια ΑΔΑ: ...), η αναθέτουσα αρχή προκήρυξε ανοιχτό ηλεκτρονικό διαγωνισμό κάτω των ορίων για την ... με τίτλο :«... (Τμήμα Α)» εκτιμώμενης αξίας 483.870,97 ευρώ (πλέον ΦΠΑ 24%), ήτοι συνολικής αξίας 600.000€, με κριτήριο ...ς την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής (χαμηλότερη τιμή, άρθρο 14 Διακήρυξης). Καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών ορίστηκε η 29^η.10.2024, ημέρα Τρίτη και ώρα 15:00 μμ, ενώ ημερομηνία ηλεκτρονικής αποσφράγισης των προσφορών ορίστηκε η 31^η.10. 2024, ημέρα Πέμπτη και ώρα 12:00 πμ (άρθρο 18 της Διακήρυξης). Το πλήρες κείμενο της Διακήρυξης καταχωρήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ με μοναδικό ΑΔΑΜ ... 2024-10-07, καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, μέσω του οποίου διενεργείται ο διαγωνισμός, με συστημικό αριθμό ...

3. Ο διαγωνισμός, ενόψει του αντικειμένου της ... (...), της συνολικής εκτιμώμενης αξίας της χωρίς ΦΠΑ, του χρόνου έναρξης της διαδικασίας ...ς, καθώς επίσης και της νομικής φύσης της αναθέτουσας αρχής, υπάγεται στις διατάξεις του ν. 4412/2016. Συνακόλουθα, η κρινόμενη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016, η δε ΕΑΔΗΣΥ είναι αρμόδια για την εξέταση της προδικαστικής προσφυγής.

4. Η προδικαστική προσφυγή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361, τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του ν. 4412/2016, την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4 και την παρ. 2 του άρθρ. 8 του πδ 39/2017, έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα, καθόσον κατατέθηκε στις 30.12.2024 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, λαμβανομένου υπόψη ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις κοινοποιήθηκαν στην προσφεύγουσα μέσω της «Επικοινωνίας» του ΕΣΗΔΗΣ στις 20.12.2024, ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του

Αριθμός απόφασης: 275/2025

Παραρτήματος Ι του πδ 39/2017 και κοινοποιήθηκε αυθημερόν στην ΕΑΔΗΣΥ με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από την προσφεύγουσα και από την αναθέτουσα αρχή στους ενδιαφερομένους, στις 31.12.2024.

5. Με την Πράξη του Προέδρου του 8^{ου} Κλιμακίου με αριθμό 2323/2024, ορίσθηκε η εισηγήτρια, η ημερομηνία συζήτησης και η αναθέτουσα αρχή κλήθηκε να υποβάλει τις απόψεις της, τις οποίες υπέβαλε εμπρόθεσμα, στις 14.1.2025 με το με αριθμ. Πρωτ. .../14.1.2025 έγγραφο, μαζί με πλήρη φάκελο της υπόθεσης.

6. Η παρεμβαίνουσα κατέθεσε εν γένει παραδεκτά, με έννομο συμφέρον και εμπροθέσμως στις 10.1.2025, την παρέμβασή της στο διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού, εντός της δεκαήμερης αποκλειστικής προθεσμίας που εκκινεί από την κοινοποίηση στις 31.12.2024 της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 362 του ν. 4412/2016 και του άρθρου 7 του πδ 39/2017. Τέλος, επί των απόψεων της αναθέτουσας αρχής και της κατατεθείσας παρέμβασης, κατέθεσε εμπρόθεσμα η προσφεύγουσα το από 20.1.2025 υπόμνημά της, που λαμβάνεται υπόψη για την τήρηση της αρχής της αντιμωλίας.

7. Όπως προκύπτει από το ... Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού, που ορίστηκε με τη με αριθ. .../2024 (ΑΔΑ: ...) απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της αναθέτουσας αρχής, η Επιτροπή συνεδρίασε στις 31.10.2024 προκειμένου να προβεί στην ηλεκτρονική αποσφράγιση και αξιολόγηση των προσφορών που υποβλήθηκαν και διαπίστωσε την υποβολή προσφορών από τρεις οικονομικούς φορείς, την προσφεύγουσα, την παρεμβαίνουσα και τον οικονομικό φορέα ... οι οποίοι κατατάχθηκαν στον πίνακα μειοδοσίας ως εξής: πρώτη η παρεμβαίνουσα, με ποσοστό έκπτωσης 27,02%, δεύτερη η προσφεύγουσα με ποσοστό έκπτωσης 16,07% και τρίτη η ... με ποσοστό έκπτωσης 6,83%. Επειδή ο μέσος όρος των έγκυρων οικονομικών προσφορών (δηλαδή 27,02%, 16,07%, 6,83%) είναι 16,64% και η έκπτωση της παρεμβαίνουσας (27,02%), εμφάνιζε απόκλιση 10,38 ποσοστιαίων μονάδων (με όριο τις 10), (σύμφωνα και με το Άρθρο 4.1 περ. η) της Διακήρυξης, η Επιτροπή Διαγωνισμού ζήτησε με το υπ' Αριθμ. Πρωτ.: .../04-11-2024 έγγραφο, αιτιολόγηση της οικονομικής προσφοράς της παρεμβαίνουσας, η

Αριθμός απόφασης: 275/2025

οποία υποβλήθηκε μέσω της Λειτουργικότητας «Επικοινωνία» στις 25.11.2024. Μετά από τον έλεγχο της υποβληθείσας αιτιολόγησης από την Επιτροπή Διαγωνισμού και σε νέα συνεδρίαση, κρίθηκε ότι η οικονομική προσφορά της παρεμβαίνουσας ήταν τεκμηριωμένη και πλήρης και προτάθηκε ως προσωρινή μειοδότητρια του διαγωνισμού. Το πιο πάνω ... Πρακτικό της Επιτροπής του διαγωνισμού, εγκρίθηκε με την προσβαλλομένη με ημερομηνία 10.12.2024 και με αρ. πρωτ... /2024 απόφαση του Δ.Σ. της αναθέτουσας αρχής (αναρτητέα στην Διαύγεια, ΑΔΑ:...), η οποία κοινοποιήθηκε στους συμμετέχοντες μέσω ΕΣΗΔΗΣ στις 20.12.2024.

8. Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 360 του ν. 4412/2016 και την παρ. 1 του άρθρου 3 του πδ 39/2017 προβλέπεται ότι: *«Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 ένδικων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ (ήδη ΕΑΔΗΣΥ) κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής».*

9. Εξάλλου, όπως έχει κριθεί από το ΔΕΕ (απόφαση της 14ης Φεβρουαρίου 2019, C-54/18 Cooperativa Anit...tione Valdocco Soc. Coop.soc. Impresa Sociale Onlus, EU:C:2019:118 σκ. 36, απόφαση της 24ης Φεβρουαρίου 2022, C-532/20 Alstom Transport SA, EU:C:2022:128, σκ. 28-30) κάθε προσφέρων ο οποίος θεωρεί ότι μια απόφαση με την οποία γίνεται δεκτή η συμμετοχή ανταγωνιστή σε διαδικασία ...ς είναι παράνομη και ενέχει κίνδυνο να του προκαλέσει ζημία, έχει άμεσο έννομο συμφέρον προς άσκηση προσφυγής κατά της απόφασης αυτής, ανεξαρτήτως της ζημίας που μπορεί, επιπλέον, να απορρεύσει από την ... της ... σε άλλον υποψήφιο (ΣΤΕ 899/2022, ΣΤΕ 1573/2019, ΔΕφΑθ 2167/2023).

10. Στην προκειμένη περίπτωση η προσφεύγουσα, δεύτερη κατά σειρά μειοδοσίας, επιδιώκοντας ευλόγως να της ανατεθεί το τμήμα Α της συγκεκριμένης ..., θεμελιώνει έννομο συμφέρον για την άσκηση της παρούσας

Αριθμός απόφασης: 275/2025

προδικαστικής προσφυγής κατά της προσβαλλομένης, κατά το μέρος της που αφορά στην αποδοχή της τεχνικής και οικονομικής προσφοράς της συνυποψήφιάς της και ήδη παρεμβαίνουσας εταιρείας, που αναδείχθηκε πρώτη μειοδότη και προσωρινή ανάδοχος του διαγωνισμού.

11. Με τον **πρώτο λόγο της προδικαστικής προσφυγής**, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι στην προκειμένη περίπτωση, η παρεμβαίνουσα επικαλέστηκε για την αιτιολόγηση της οικονομικής προσφοράς της τέσσερις (4) προσφορές τρίτων οικονομικών φορέων και ειδικότερα: **πρώτον, την προσφορά της εταιρείας «...»**, η οποία αντιστοιχεί επακριβώς στις ... των παρακάτω άρθρων των συμβατικών τευχών του προϋπολογισμού ...ς και του τιμολογίου ...ς: ... («...»), ... («...»), ... («...»), ... («...»), ... («...»), ... («...»), ... («...»), ... («...»), ... («...») του συμβατικού τεύχους του Τιμολογίου Μελέτης και ... («...») του συμβατικού τεύχους του Τιμολογίου Μελέτης. **Δεύτερον, την προσφορά του ...**, η οποία αντιστοιχεί επακριβώς στις ... των παρακάτω άρθρων των συμβατικών τευχών του προϋπολογισμού ...ς και του τιμολογίου ...ς: ... («...»), ... («...»), ... («...»), ... («...»), ... («...»), ... («...») του συμβατικού τεύχους του Τιμολογίου Μελέτης και ... («...») του συμβατικού τεύχους του Τιμολογίου Μελέτης. **Τρίτον, την προσφορά του ...**, που αντιστοιχεί επακριβώς στις ... των παρακάτω άρθρων των συμβατικών τευχών του προϋπολογισμού ...ς και του τιμολογίου ...ς: ... («...»), ... («...») και ... («...») του συμβατικού τεύχους του Τιμολογίου Μελέτης. Και **τέταρτον, την προσφορά της εταιρείας «...»**, η οποία αντιστοιχεί επακριβώς στις ... των παρακάτω άρθρων των συμβατικών τευχών του προϋπολογισμού ...ς και του τιμολογίου ...ς: ... («...») και ... («...») του συμβατικού τεύχους του Τιμολογίου Μελέτης. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η παρεμβαίνουσα δεν πρόκειται να εκτελέσει η ίδια τις εν λόγω ..., για τις οποίες έλαβε και επικαλέστηκε (για την αιτιολόγηση της οικονομικής προσφοράς της) τις άνω προσφορές, αλλά ότι θα τις εκτελέσουν οι τρίτοι οικονομικοί φορείς, ως ... της. Περαιτέρω, ισχυρίζεται ότι όφειλε να έχει δηλώσει στο ΕΕΕΣ που υπέβαλε στη διαδικασία του διαγωνισμού (και ειδικότερα στο Μέρος II, Δ. του ΕΕΕΣ) ότι θα αναθέσει την εκτέλεση μέρους των ... του ... στους ...: «...» για την εκτέλεση των ... των άρθρων Α.Τ. 3, Α.Τ. 10, Α.Τ. 12, Α.Τ. 13, Α.Τ. 14, Α.Τ. 15, Α.Τ. 16, Α.Τ. 17, Α.Τ. 22, Α.Τ. 23 και Α.Τ. 24 του συμβατικού τεύχους του Τιμολογίου Μελέτης,

Αριθμός απόφασης: 275/2025

... ..., για την εκτέλεση των ... των άρθρων Α.Τ. 1, Α.Τ. 2, Α.Τ. 5, Α.Τ. 6, Α.Τ. 7, Α.Τ. 8, Α.Τ. 25 και Α.Τ. 26 του συμβατικού τεύχους του Τιμολογίου Μελέτης,, για την εκτέλεση των ... των άρθρων Α.Τ. 12, Α.Τ. 18 και Α.Τ. 20 του συμβατικού τεύχους του Τιμολογίου Μελέτης και «...», για την εκτέλεση των ... των άρθρων Α.Τ. 27 και Α.Τ. 28, του συμβατικού τεύχους του Τιμολογίου Μελέτης. Συνεπώς, εσφαλμένα η αναθέτουσα αρχή αποδέχθηκε ως παραδεκτή την προσφορά του οικονομικού φορέα «...», ενώ όφειλε, κατά δεσμία αρμοδιότητα, να την κρίνει απαράδεκτη και να τον αποκλείσει από τη διαδικασία του διαγωνισμού λόγω της παράλειψής του να δηλώσει ότι είχε την πρόθεση να αναθέσει την εκτέλεση μέρους της ... υπερβολικά στους παραπάνω αναφερόμενους τρίτους οικονομικούς φορείς, αλλά και λόγω της παράλειψής του να υποβάλει και ΕΕΕΣ των ως άνω ... του.

12. Η Διακήρυξη, η οποία αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού και ως κανονιστική πράξη, δεσμεύει τόσο τους τρίτους, προς τους οποίους απευθύνεται, όσο και τον αναθέτοντα φορέα που υποχρεούται μέχρι τέλους της διαδικασίας του διαγωνισμού να εφαρμόζει τους όρους της (βλ. ενδεικτικά αποφάσεις ΣΤΕ 2287/2022, 1647/2022, 1217/2018, σκ. 5, 2434/2017, σκ. 5, 1086/2015, σκ. 5, 4901/2014, σκ. 8, 2551/2013, 5022/2012, 2635/2009, ΕΑ ΣΤΕ 15/2021, 352/2016, 53/2011, 241/2020, Πράξεις VI Τμήματος ΕλΣυν 181/2006, 31/2003, 105/2003, 294/2010, 224/2007, 78/2007, 19/2005 και αποφάσεις 7ου Τμ. Ε.Σ 539/2024, 2106/2021 κ.α.), στις κρίσιμες για την εξέταση του πρώτου λόγου της προσφυγής, διατάξεις, ορίζει τα εξής:

Στο **Άρθρο 2:** Έγγραφα της ... και τεύχη της Διακήρυξης και συγκεκριμένα στο **2.1**, προβλέπεται ότι « Τα έγγραφα της ... κατά την έννοια της περιπτ. 14 της παρ. 1 του άρθρου 2 του Ν. 4412/2016, για τον παρόντα ηλεκτρονικό διαγωνισμό, είναι τα ακόλουθα : α) η παρούσα Διακήρυξη, β) το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο ... (ΕΕΕΣ) γ) το έντυπο οικονομικής προσφοράς, όπως παράγεται από την ειδική ηλεκτρονική φόρμα του υποσυστήματος, δ) ο προϋπολογισμός ...ς, ε) το τιμολόγιο ...ς, στ) η ειδική συγγραφή υποχρεώσεων, ζ) η τεχνική συγγραφή υποχρεώσεων η) το τεύχος τεχνικής περιγραφής, θ) η τεχνική μελέτη, ι) τυχόν συμπληρωματικές πληροφορίες και διευκρινίσεις που θα παρασχεθούν από την αναθέτουσα αρχή επί όλων των ανωτέρω».

Αριθμός απόφασης: 275/2025

Στο **άρθρο 25** με τίτλο «Υπεργολαβία» και ειδικότερα υπό 25.1, ότι «Ο προσφέρων οικονομικός φορέας αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της ... που προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή ... σε τρίτους, καθώς και τους ... που προτείνει. Αν ο Ανάδοχος πρότεινε συγκεκριμένους ... κατά την υποβολή της προσφοράς του, υποχρεούται, κατά την υπογραφή της ... εκτέλεσης, να προσκομίσει την υπεργολαβική σύμβαση. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία μπορεί να χορηγήσει προθεσμία στον Ανάδοχο κατ' αίτησή του, για την προσκόμιση της υπεργολαβικής ... με τον αρχικώς προταθέντα υπεργολάβο ή άλλον, που διαθέτει τα αναγκαία, κατά την κρίση της Υπηρεσίας αυτής, προσόντα, εφόσον συντρέχει σοβαρός λόγος» και υπό 25.4 « 25.4 Ο Αναθέτων Φορέας: α) ελέγχει την επαγγελματική καταλληλότητα του ... να εκτελέσει το προς ... τμήμα, κατά την έννοια του άρθρου 22.Β (άρθρο 75 παρ. 1 περ. α' και παρ. 2 του Ν. 4412/2016) και επαληθεύει τη μη συνδρομή, στο πρόσωπό του, των λόγω αποκλεισμού του άρθρου 22.Α.1, 22.Α.2 και 22.Α.9 (άρθρα 73 παρ. 1 και 2 και άρθρο 74 του Ν. 4412.2016), σύμφωνα με τα κατά περίπτωση ειδικώς προβλεπόμενα στο άρθρο 23 της παρούσας (άρθρα 79 έως 81 του Ν. 4412/2016).(…)».

Επίσης, στο **άρθρο 23**: «**23.1** Κατά την υποβολή προσφορών, οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο ... (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 79 παρ. 1 του Ν. 4412/2016, το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του Ν. 1599/1986 (Α' 75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις του άρθρου 22Α της παρούσας, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθορισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 22 Β-Ε της παρούσας. Σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, μπορεί να ζητηθεί από τους προσφέροντες να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά της επόμενης παραγράφου, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας. ... Στην περίπτωση που προσφέρων οικονομικός φορέας δηλώνει στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο ... (ΕΕΕΣ) την πρόθεσή του για, υποβάλλει μαζί με το δικό του ΕΕΕΣ και το ΕΕΕΣ του

Αριθμός απόφασης: 275/2025

23.2 Το δικαίωμα συμμετοχής και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής, όπως ορίστηκαν στα άρθρα 21 και 22 της παρούσας, κρίνονται: α) κατά την υποβολή της προσφοράς, με την υποβολή του ΕΕΕΣ, β) κατά την υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης, σύμφωνα με το άρθρο 4.2 (α έως δ) και γ) κατά την εξέταση της υπεύθυνης δήλωσης, σύμφωνα με την περ. δ' της παρ. 3 του άρθρου 316 του Ν. 4412/16, και στο άρθρο 4.2 (ε) της παρούσας. Στην περίπτωση που προσφέρων οικονομικός φορέας ή ένωση αυτών στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με το άρθρο 22.ΣΤ της παρούσας, οι φορείς στην ικανότητα των οποίων στηρίζεται ο προσφέρων οικονομικός φορέας ή ένωση αυτών, υποχρεούνται στην υποβολή των δικαιολογητικών που αποδεικνύουν ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού του άρθρου 22Α της παρούσας και ότι πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής κατά περίπτωση (άρθρου 22Β – Ε) (...)).

Στο **συμβατικό τεύχος ΤΙΜΟΛΟΓΙΟ ΔΗΜΟΠΡΑΤΗΣΗΣ** (ΤΔ.03 ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΤΙΜΟΛΟΓΙΟ_τμήμα Α_sign.pdf) (βλ. σελ. 8 επομ.):

«ΑΡΘΡΑ

Α.Τ. : ...

Άρθρο : ... (...)

Α.Τ. : ...

Άρθρο : ... (...)

Α.Τ. : ...

Άρθρο : ... (...)

Α.Τ. : ...

Άρθρο : ... (...)

Α.Τ. : ...

Άρθρο : ... (...)

Α.Τ. : ...

Άρθρο : ... (...)

Αριθμός απόφασης: 275/2025

A.T. : ...

Άρθρο : ... (...)

A.T. : ...

Άρθρο : ... (...)

A.T. : ...

Άρθρο : ... (...)

A.T. : ...

Άρθρο : ... (...)

A.T. : ...

Άρθρο : ... (...)

A.T. : ...

Άρθρο : ... (...)

A.T. : ...

Άρθρο : ... (...)

A.T. : ...

ρθρο : ... (...)

A.T. : ...

Άρθρο : ... (...)

A.T. : ...

Άρθρο : ... (...)

A.T. : ...

Άρθρο : ... (...)

A.T. : ...

Άρθρο : ... (...)

Αριθμός απόφασης: 275/2025

A.T. : ...

Άρθρο : ... (...)

A.T. : ...

Άρθρο : ... (...)

A.T. : ...

Άρθρο : ... (...).».

13. Επί του πρώτου λόγου, λεκτέα τα εξής: Από την μελέτη του φακέλου της υπόθεσης, προκύπτει ότι, μετά από την κλήση της για αιτιολόγηση της οικονομικής της προσφοράς, η παρεμβαίνουσα υπέβαλε τεχνική έκθεση 45 σελίδων, στις οποίες έχει συμπεριλάβει πίνακες για το άμεσο κόστος ... και για το έμμεσο κόστος ..., με αναλυτικό πίνακα για το κόστος της εργατικής και ασφαλιστικής δαπάνης. Επίσης, έχει επισυνάψει το συνημμένο ... , που συνοδεύει τον πίνακα άμεσου κόστους όπως αναφέρει στην σελ.11. Στις σελ.33-34 της αιτιολόγησης, υπάρχει το έγγραφο με ημερομηνία 23.10.2024 του οικονομικού φορέα “...” με τον τίτλο «...», που απευθύνεται στην παρεμβαίνουσα, στο οποίο μνημονεύεται το προτεινόμενο κόστος εκτέλεσης των ... που αντιστοιχούν στις ... των άρθρων Α.Τ. 3, Α.Τ. 10, Α.Τ. 12, Α.Τ. 13, Α.Τ. 14, Α.Τ. 15, Α.Τ. 16, Α.Τ. 17, Α.Τ. 22, Α.Τ. 23 και Α.Τ. 24 του συμβατικού τεύχους του Τιμολογίου ...ς (μελέτης), χωρίς τον ΦΠΑ. Στην σελ.35, υπάρχει το έγγραφο με ημερομηνία 21.10.2024 του ... προς την παρεμβαίνουσα, στο οποίο αναφέρεται «...», στο οποίο μνημονεύεται το κόστος για την εκτέλεση των ... που περιγράφονται στα άρθρα Α.Τ. 1, Α.Τ. 2, Α.Τ. 5, Α.Τ. 6, Α.Τ. 7, Α.Τ. 8, Α.Τ. 25 και Α.Τ. 26 του συμβατικού τεύχους του Τιμολογίου ... Στην σελ.36 της αιτιολόγησης, υπάρχει το έγγραφο με ημερομηνία 20.10.2024 του ... με τίτλο «...», στο οποίο μνημονεύεται το προτεινόμενο κόστος για την εκτέλεση των ... που αντιστοιχούν στις ... των άρθρων Α.Τ. 12, Α.Τ. 18 και Α.Τ. 20 του συμβατικού τεύχους του Τιμολογίου Μελέτης χωρίς ΦΠΑ και χωρίς ασφαλιστικές εισφορές. Τέλος στην σελ.37 της αιτιολόγησης, υπάρχει συνημμένο το έγγραφο με ημερομηνία 23.10.2024 της εταιρείας «...» προς την παρεμβαίνουσα και με τίτλο «...», με το κόστος, με και χωρίς ..., για την εκτέλεση

Αριθμός απόφασης: 275/2025

των ... που αντιστοιχούν στις ... των άρθρων Α.Τ. 27 και Α.Τ. 28, του συμβατικού τεύχους του Τιμολογίου Μελέτης. Οι άνω προσφορές δόθηκαν για το επίμαχο υπό ..., βάσει των οριζόμενων τεχνικών προδιαγραφών αυτού και σε απόλυτη ταύτιση με τις ... που καταγράφονται στο Τιμολόγιο Μελέτης, αφορούν δε τόσο στο κόστος των ..., όσο και (κυρίως) στο κόστος εκτέλεσης των επιμέρους ..., που περιλαμβάνονται στο φυσικό αντικείμενο της υπό ...

Ειδικότερα, από την αντιπαραβολή των ... που, σύμφωνα με τα ανωτέρω έγγραφα-προσφορές, θα εκτελέσουν οι ως άνω τρίτοι οικονομικοί φορείς, με τις αντίστοιχες ... του συμβατικού τεύχους του Τιμολογίου ... των άρθρων Α.Τ. 1, Α.Τ. 2, Α.Τ. 3, Α.Τ. 5, Α.Τ. 6, Α.Τ. 7, Α.Τ. 8, Α.Τ. 10, Α.Τ. 12, Α.Τ. 13, Α.Τ. 14, Α.Τ. 15, Α.Τ. 16, Α.Τ. 17, Α.Τ. 18, Α.Τ. 20, Α.Τ. 22, Α.Τ. 23, Α.Τ. 24 Α.Τ. 25 και Α.Τ. 26 προκύπτει η απόλυτη ταύτισή τους. Περαιτέρω, με σαφήνεια προκύπτει από τις προσφορές που προσκομίστηκαν για την αιτιολόγηση της προσφοράς της παρεμβαίνουσας, ότι οι οικονομικοί φορείς «...»... ... και η εταιρεία «...» θα αναλάβουν, όχι μόνο την αλλά και την εκτέλεση των ως άνω αναλυτικά αναφερόμενων στα σχετικά έγγραφα ... Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω και ιδίως του γεγονότος ότι οι τρίτοι οικονομικοί φορείς αναλαμβάνουν να εκτελέσουν οι ίδιοι τα ανωτέρω τμήματα της ..., που υπάγονται στο φυσικό αντικείμενο της προκηρυχθείσας, όπως αυτό ορίζεται και περιγράφεται συγκεκριμένα από την εν θέματι Διακήρυξη και τα συμβατικά τεύχη, έναντι του προτεινόμενου εργολαβικού ανταλλάγματος (ΣΤΕ 196/2006, 199/2008, 1190/2009, βλ. και Κατευθυντήρια Οδηγία 10 της ΕΑΑΔΗΣΥ (Απόφαση 139/2015 με θέμα «ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΝΑΚΥΠΤΟΥΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΥΠΕΡΓΟΛΑΒΙΑΣ ΚΑΙ ΟΡΟΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ»), οι οικονομικές προσφορές των ως άνω οικονομικών φορέων, οι οποίες επισυνάφθηκαν στα έγγραφα αιτιολόγησης της οικονομικής προσφοράς της παρεμβαίνουσας και προφανώς έχουν γίνει αποδεκτές από την τελευταία (διότι εάν δεν είχαν γίνει αποδεκτές, δεν θα τις προσκόμιζε στην αναθέτουσα αρχή) αποδεικνύουν την, μεταξύ της παρεμβαίνουσας και των τρίτων, οι οποίοι ανέλαβαν την εκτέλεση των αντίστοιχων επιμέρους, χωρίς να συνδέονται οι ίδιοι με οποιαδήποτε σχέση με την αναθέτουσα αρχή (πρβλ. ΕΑ ΣΤΕ 170/2020, 196/2006, πρβλ. επίσης, ως προς την έννοια του ..., ΑΠ 119/2013, 570/2007). Τα παραπάνω δεν διαψεύδονται από την παρεμβαίνουσα, αφού η ίδια στην παρέμβασή της αναφέρει τους τρίτους φορείς ως «...» κι ότι η ίδια θα εξακολουθεί να έχει την

Αριθμός απόφασης: 275/2025

«...» των ... Αναγνωρίζει δηλαδή ότι θα χρησιμοποιήσει για την εκτέλεση επί μέρους ... τρίτους φορείς και συγκεκριμένα για τις αναγκαίες ... , τον φορέα «...» τον φορέα ... για τις ..., την εταιρεία «...», χωρίς να το δηλώσει στο ΕΕΕΣ. Περαιτέρω, για πρώτη φορά, με την παρέμβασή της και χωρίς να επιβεβαιώνεται από τις προσφορές που προσκόμισε, αναφέρει και ότι η συνδρομή που θα λάβει από τους άνω φορείς περιορίζεται σε ... Ωστόσο ο ισχυρισμός αυτός δεν αποδεικνύεται από κανένα αποδεικτικό μέσο, αφού, οι τιμές που δίνονται στις προσφορές δεν αναφέρονται στην ... μόνο ... αλλά αφορούν ξεκάθαρα σε ... και μάλιστα, τις προσφορές αυτές προσκόμισε η ίδια η παρεμβαίνουσα, για να αιτιολογήσει το προτεινόμενο από την ίδια, κόστος των ... αυτών. Περαιτέρω, όπως συνάγεται από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 23.1, 25.1 και 25.4 της Διακήρυξης (βλ. παραπάνω σκ.12), ο οικονομικός φορέας, ο οποίος προτίθεται να αναθέσει ... υπό μορφή ... σε τρίτους, υποχρεούται να αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της ... που θα αναθέσει, καθώς και τους ... που προτείνει, στο δε ΕΕΕΣ που υποβάλλει, υποχρεούται να δηλώσει την πρόθεσή του για, υποβάλλοντας μαζί με το δικό του ΕΕΕΣ και ΕΕΕΣ του ..., ώστε η αναθέτουσα αρχή να δύναται να προβεί σε έλεγχο της επαγγελματικής καταλληλότητας του ... και να επαληθεύσει τη μη συνδρομή στο πρόσωπό του των προβλεπόμενων στις διατάξεις της Διακήρυξης λόγων αποκλεισμού (βλ. άρθρα 25.4 σε συνδυασμό με 22.A.1, 22.A.2 και 22.A.9 της Διακήρυξης) (ΔΕΦΑΘ 718/2023). Συνεπώς, η παράλειψη δήλωσης στο ΕΕΕΣ, το οποίο υπέβαλε η παρεμβαίνουσα, της πρόθεσής της να αναθέσει σε ... που αντιστοιχούν στα άρθρα Α.Τ. 1, Α.Τ. 2, Α.Τ. 3, Α.Τ. 5, Α.Τ. 6, Α.Τ. 7, Α.Τ. 8, Α.Τ. 10, Α.Τ. 12, Α.Τ. 13, Α.Τ. 14, Α.Τ. 15, Α.Τ. 16, Α.Τ. 17, Α.Τ. 18, Α.Τ. 20, Α.Τ. 22, Α.Τ. 23, Α.Τ. 24, Α.Τ. 25 και Α.Τ. 26 του συμβατικού τεύχους Τιμολόγιο ... και οι οποίες που περιλαμβάνονται στο αντικείμενο της επίδικης ..., καθώς και η παράλειψη υποβολής ξεχωριστού ΕΕΕΣ από τους τέσσερις αυτούς φορείς («...» ... «...»), ώστε να ελέγξει η αναθέτουσα αρχή τη συνδρομή στο πρόσωπό τους των κριτηρίων επιλογής και τη μη ύπαρξη λόγων αποκλεισμού, καθιστούν την προσφορά της παρεμβαίνουσας μη νόμιμη, σύμφωνα με τους **βάσιμους ισχυρισμούς που διαλαμβάνονται στον πρώτο λόγο της προσφυγής και πρέπει ως εκ τούτου να γίνουν δεκτοί.**

Αριθμός απόφασης: 275/2025

14. Με τον **δεύτερο λόγο της προδικαστικής προσφυγής**, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι κακώς έγινε δεκτή η αιτιολόγηση της οικονομικής προσφοράς της αναδόχου/ παρεμβαίνουσας, υποστηρίζοντας α) ότι στην αιτιολόγηση δεν υπάρχει υπολογισμός των κρατήσεων που πρέπει να προστεθεί στο κόστος εκτέλεσης του ... και να αφαιρεθεί από το ποσό του προσδοκωμένου καθαρού κέρδους ύψους 14.509,57 ευρώ, β) ότι δεν συμπεριέλαβε την δαπάνη για την απασχόληση των συγκεκριμένων προσώπων του οργανογράμματος της, η οποία για πέντε μήνες ανέρχεται σε 16.742,70 ευρώ, γ) ότι δεν συμπεριλαμβάνεται εκτίμηση του κόστους απόθεσης και διαχείρισης ..., την οποία αποτιμά η προσφεύγουσα σε 1.082 ευρώ. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι πρέπει να αφαιρεθεί το συνολικό ποσό των 34.040,76 ευρώ από το προσδοκώμενο κέρδος της αναδόχου, με αποτέλεσμα αυτό να καταλείπεται σε 260,72 ευρώ, είναι δηλαδή μη εύλογο.

15. Στην παρούσα υπόθεση μετά από το υπ' αρ. πρωτ. ΕΙΣ 1283/04.02.2025 αίτημα του Προέδρου του Κλιμακίου για χορήγηση επιστημονικής συνδρομής, η κα Αθανασία Τσιτλακίδου, Ειδικός Επιστήμονας της ΕΑΔΗΣΥ, ειδικότητας Πολιτικών Μηχανικών, συνέταξε την με αρ. πρωτ. Έκθεσή της, στην οποία αναφέρει τα εξής σχετικά με τον δεύτερο ως άνω λόγο της προσφυγής και ειδικότερα, σε σχέση με τον υπολογισμό κρατήσεων (βλ. σελ.1-4):

« ... Σύμφωνα με την Εγκύκλιο 9/2017/ΥΠΟΜΕΔΙ, στην ανάλυση και εργολαβικού οφέλους κατά το αρθρ. 53, παρ. 7θ, ν.4412/2016 και πιο συγκεκριμένα στα σταθερά γενικά έξοδα του ... προβλέπεται δαπάνη φόρου (α.α. Α10) και σημειώνεται ότι «στους φόρους έχει ληφθεί υπόψιν μόνο ο φόρος εργοληπτών 3% (υπάρχει επίσης η κράτηση υπέρ ΕΑΑΔΗΣΥ με το σχετικό χαρτόσημο, ενώ η κράτηση υπέρ ΕΜΠ θεωρήθηκε ότι καταργήθηκε).» Σε σχέση με την παρακράτηση φόρου εισοδήματος, δέον όπως λεχθεί ότι για τις αμοιβές που εισπράττονται από εργολήπτες κατασκευής κάθε είδους τεχνικών έργων και ενοικιαστών δημοσίων, δημοτικών και κοινοτικών ή λιμενικών προσόδων ο συντελεστής παρακράτησης φόρου είναι τρία τοις εκατό (3%) επί της αξίας του υπό κατασκευή ... ή του μισθώματος ανεξαρτήτως αν ο λήπτης της αμοιβής είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα (υποσημ. 1: πρβλ. παρ.1δ του άρθρου 64 του Ν.4172/2013 όπως τροποποιήθηκε από την υποπερίπτ. β' της περίπτ. 16 της υποπαρ. Δ1 του άρθρου πρώτου του Ν. 4254/14 σε συνδυασμό

Αριθμός απόφασης: 275/2025

με την παρ.11 του άρθρου 72 του ίδιου Νόμου όπως τροποποιήθηκε από την παρ. 4 του άρθρου 26 του Ν. 4223/13). Το Δημόσιο γενικά και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που διενεργεί εκκαθάριση ή καταβολή της αξίας για τις πιο πάνω περιπτώσεις υποχρεούται να παρακρατεί το φόρο. Επισημαίνεται ότι κατά την καταβολή των υπόψη αμοιβών σε ημεδαπά ή αλλοδαπά φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα, για υπηρεσίες που παρέχουν είτε στην ημεδαπή είτε στην αλλοδαπή, διενεργείται παρακράτηση φόρου με βάση τις διατάξεις του άρθρου 64, με την οποία δεν επέρχεται εξάντληση της φορολογικής τους υποχρέωσης αλλά ο φόρος που παρακρατήθηκε θα πιστωθεί έναντι του φόρου εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα (παρ. 3 και 4 του άρθρου 64 του ν.4172/2013). Εν προκειμένω, η παρεμβαίνουσα στο τεύχος τεκμηρίωσης της οικονομικής προσφοράς της, αναφέρει στην παράγραφο «Υπολογισμός έμμεσου κόστους ...» ότι «στο πλαίσιο της αιτιολόγησης της οικονομικής προσφοράς της εταιρείας μας στο διαγωνισμό του ... γίνεται ανάλυση του έμμεσου κόστους (... ...) ... σύμφωνα με την Εγκύκλιο 9 –Αρ. Πρωτ. ΔΝΣβ'/οικ. 29145-25/4/2017 Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών», και στη συνέχεια υπολογίζει το πεδίο «φόροι» με συντελεστή 3% και ορθώς προκύπτει ποσό ίσο προς 10.164,21€. Όσον αφορά στις λοιπές κρατήσεις, σύμφωνα με το άρθρο 8 «Χρηματοδότηση του ..., Φόροι, Δασμοί, κ.λ.π.- Πληρωμή Αναδόχου» της Διακήρυξης - τα αναφερόμενα στο οποίο συμπίπτουν με τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 25 της ΕΣΥ «Εργολαβικά ποσοστά – Επιβαρύνσεις»- «Το ... χρηματοδοτείται από ίδιους Πόρους του ... Το ... υπόκειται στις κρατήσεις που προβλέπονται για τα έργα αυτά, περιλαμβανομένης της κράτησης ύψους 0,1% υπέρ των λειτουργικών αναγκών της Ενιαίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, σύμφωνα με το άρθρο 350 παρ. 3 του Ν. 4412/201669, της κράτησης 6%, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 53 παρ. 7 περ. θ' του Ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 26 του Ν. 4903/2022 με ισχύ την 5/3/2022, και της με αριθ. ΔΝΣγ/οικ.42217/ΦΝ 466/12-06-2017 Απόφασης του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών (Β' 2235)70, της κράτησης 2,5% υπέρ της Π.Ο.Μ.Η.Τ.Ε.Δ.Υ., σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 53 παρ. 7 περ. θ' του Ν. 4412/201671, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 26 του Ν. 4903/2022 με ισχύ την 5/3/2022, και της με αριθ. ΔΝΣβ'/51667/ΦΝ 466/01-07-2019 Απόφασης του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών (Β' 2780/04.07.2019), καθώς και της κράτησης

Αριθμός απόφασης: 275/2025

ύψους 0,02% υπέρ της ανάπτυξης και συντήρησης του Ο.Π.Σ.Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ., σύμφωνα με το άρθρο 36 παρ. 6 του Ν. 4 412/201672, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 του Ν. 4782/2021 με ισχύ την 9/3/2021. (η τελευταία κράτηση πραγματοποιείται από τη έκδοση της προβλεπόμενης κοινής υπουργικής απόφασης).»

Σύμφωνα με το άρθρο 23 της ΕΣΥ «Λογαριασμοί- Πιστοποιήσεις - Εντολές Πληρωμών»: «Οι υπέρ τρίτων κρατήσεις στο εργολαβικό αντάλλαγμα γίνονται από την υπηρεσία αυτήν και αποδίδονται απευθείας στους δικαιούχους. Πριν από την είσπραξη των πιστοποιήσεων ανάδοχος υποχρεούται να προσκομίσει και τα παρακάτω δικαιολογητικά:...• Λοιπές κρατήσεις όπως ορίζονται.»

Από τη γραμματική διατύπωση του άρθρου 8 της Διακήρυξης («το ... υπόκειται στις κρατήσεις που προβλέπονται για τα έργα αυτά, περιλαμβανομένης της κράτησης ..., της κράτησης ..., καθώς και της κράτησης ...») προκύπτει ότι η εκεί αναφορά των κρατήσεων είναι ενδεικτική, περιλαμβάνει δε όλες τις προβλεπόμενες για τα έργα της συγκεκριμένης μορφής κρατήσεις, χωρίς να αποκλείεται η εφαρμογή των κρατήσεων που δεν αναφέρονται ρητώς (βλ. ΔΕΦΑΘ 252/2020, σκ. 18). (υποσημ.2: Πρβλ. ΕΑΔΗΣΥ αριθμ. απόφασης 1708,1709/2022/ 1ο Κλιμάκιο και ΔΕΦ ΑΘΗΝΩΝ αρ. απ.Α1217/2023) Εξάλλου, με τις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 2 νδ 75/1946 και 14 παρ. 2 νδ 4260/1962, οι οποίες εξακολουθούν να ισχύουν (βλ. ΔΕΦΠειρ 500/2022, 928/2021) επιβάλλεται κράτηση 1% υπέρ ΤΠΕΔΕ στα έργα που εκτελούνται από τους ... Επιπροσθέτως, με τις διατάξεις του άρθρου 5 νδ 107/1946, η οποία επίσης εξακολουθεί να ισχύει, επιβάλλεται στους λογαριασμούς δημοσίων έργων των ... και των συνδέσμων αυτών κράτηση 1% υπέρ ΤΥΔΚ επί της αξίας των εκτελούμενων έργων. Επιπλέον, οι διατάξεις της παρ. 1β του άρθρου 32 του Α.Ν.2066/1939 (Α 476) ορίζουν ότι παρακρατείται ποσοστό 2% επί των πληρωμών που διενεργούνται σε αναδόχους εκτέλεσης δημοσίων έργων υπέρ του τέως Ειδικού Ανεγέρσεως Κτιρίων εξωτερικής υπηρεσίας Δημοσίων Έργων (Ε.Τ.Α.Κ.Δ.Ε.) (υποσημ3: Πρβλ. Υπ. Οικ. αρ. πρωτ. 2/47676/0026/13.10.2017). Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 33 ν.5135/24, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 128 του ν.5162/24 για συμβάσεις που συνάπτονται μετά τις 1.12.2024, οι κρατήσεις υπέρ ΕΑΔΗΣΥ και ΤΠΕΔΕ δεν επιβαρύνονται με τέλη χαρτοσήμου (υποσημ.4: Πρβλ. ΕΑΔΗΣΥ αρ. πρωτ.

Αριθμός απόφασης: 275/2025

11446/29.11.2024). Οι πιο πάνω διατάξεις της Διακήρυξης θεσπίζουν κατά τρόπο σαφή ότι το εργολαβικό αντάλλαγμα για την εκτέλεση της υπό υπόκειται σε όλες ανεξαιρέτως τις ισχύουσες κατά τον χρόνο εκκίνησης της διαγωνιστικής διαδικασίας κρατήσεις, οι δε διαγωνιζόμενοι αποδέχθηκαν τους ανωτέρω όρους του διαγωνισμού διά της ανεπιφύλακτης συμμετοχής τους σε αυτόν. Με βάση τα ως άνω εκτεθέντα, οι κρατήσεις υπολογίζονται εν προκειμένω ως εξής:

ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΜΕ ΓΕ & ΟΕ ΠΟΣΟ ΚΡΑΤΗΣΗΣ

ΤΠΕΔΕ 1% 2.917,53

ΤΥΔΚ 1% 2.917,53

ΕΤΑΚΔΕ 2% 5.835,06

ΕΣΗΔΗΣ 0,02% 58,35

ΕΑΔΗΣΥ 0,10% 291,75

ΕΜΔΥΔΑΣ 0,60% 1.750,52

ΠΟΜΗΤΕΔΙ 0,25% 729,38

Σύνολο:14.500,12

Σε συνέχεια των ανωτέρω, διαφαίνεται ότι ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας περί μη συνυπολογισμού των κρατήσεων κατά τη διαμόρφωση της οικονομικής προσφοράς της παρεμβαίνουσας ευσταθεί, καθώς στην τεκμηρίωση της οικονομικής προσφοράς της έλαβε υπόψη μόνο το φόρο 3% και όχι τις κρατήσεις, όπως αυτές υπολογίζονται παραπάνω.».

16. Επί του πρώτου σκέλους του δευτέρου λόγου της προσφυγής, λεκτέα τα εξής: Στο Άρθρο 8 της Διακήρυξης, με τίτλο «Χρηματοδότηση του ..., Φόροι, Δασμοί, κ.λ.π.- Πληρωμή Αναδόχου» προβλέπονται τα εξής: « 8.1. Το ... χρηματοδοτείται από ιδίους Πόρους του ... Το ... υπόκειται στις κρατήσεις (σημ.: Οι κρατήσεις προσαρμόζονται ανάλογα με τον Φορέα εκτέλεσης του ...) που προβλέπονται για τα έργα αυτά, περιλαμβανομένης της κράτησης ύψους 0,1 % υπέρ των λειτουργικών αναγκών της Ενιαίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, σύμφωνα με το άρθρο 350 παρ. 3 του Ν. 4412/201669, της

Αριθμός απόφασης: 275/2025

κράτησης 6%, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 53 παρ. 7 περ. θ' του Ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 26 του Ν. 4903/2022 με ισχύ την 5/3/2022, και της με αριθ. ΔΝΣγ/οικ.42217/ΦΝ 466/12-06-2017 Απόφασης του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών (Β' 2235)70, της κράτησης 2,5% υπέρ της Π.Ο.Μ.Η.Τ.Ε.Δ.Υ., σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 53 παρ. 7 περ. θ' του Ν. 4412/201671, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 26 του Ν. 903/2022 με ισχύ την 5/3/2022, και της με αριθ. ΔΝΣβ/51667/ΦΝ 466/01-07-2019 Απόφασης του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών (Β' 2780/04.07.2019), καθώς και της κράτησης ύψους 0,02% υπέρ της ανάπτυξης και συντήρησης του Ο.Π.Σ. Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., σύμφωνα με το άρθρο 36 παρ. 6 του Ν. 4412/201672, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 του Ν. 4782/2021 με ισχύ την 9/3/2021. (η τελευταία κράτηση πραγματοποιείται από τη έκδοση της προβλεπόμενης κοινής υπουργικής απόφασης). 8.2. Τα γενικά έξοδα, όφελος κ.λ.π. του Αναδόχου και οι επιβαρύνσεις από φόρους, δασμούς κ.λ.π. καθορίζονται στο αντίστοιχο άρθρο της Ε.Σ.Υ. Ο Φ.Π.Α. βαρύνει τον Κύριο του ... (...)

17. Περαιτέρω, όπως αναλυτικά αναφέρεται στην έκθεση της ειδικής επιστήμονα της ΕΑΔΗΣΥ (όπ.π. σκ.15), η αναφορά στις άνω κρατήσεις δεν είναι εξαντλητική, ενόψει της παραπομπής του εν λόγω άρθρου της Διακήρυξης, στις διατάξεις της νομοθεσίας που προβλέπουν κρατήσεις για ανάλογα έργα όπως είναι οι κρατήσεις ΤΠΕΔΕ, ΤΥΔΚ και ΕΤΑΚΔΕ. Επιπροσθέτως, από την μελέτη του φακέλου της υπόθεσης, προκύπτει ότι, μετά από την κλήση της για αιτιολόγηση της οικονομικής της προσφοράς, η παρεμβαίνουσα υπέβαλε τεχνική έκθεση, στην οποία συμπεριέλαβε τον Πίνακα Σταθερών ... ακολουθώντας την υπ' αρ. πρ. 9/ΔΝΣβ'/οικ.29145/24.04.2017 Εγκύκλιο του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, σύμφωνα με την οποία στην παράγραφο Α10 πρέπει να αναγράφονται οι «Φόροι» που αντιστοιχούν σε ποσοστό 3% (φόρος εργοληπτών). Η παρεμβαίνουσα ισχυρίζεται ότι στην επίδικη αιτιολόγησή της όλως εκ παραδρομής στο ως άνω πεδίο Α10 του Πίνακα συμπλήρωσε το ποσό των 10.164,21 ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί στις κρατήσεις και όχι στον φόρο εργοληπτών, ωστόσο δεν αποδεικνύεται η βασιμότητα του ισχυρισμού αυτού, αντιθέτως, όπως αναλυτικά αναφέρει η ειδική επιστήμονας της ΕΑΔΗΣΥ στην έκθεσή της, η παρεμβαίνουσα, όφειλε να προβλέψει για τις κρατήσεις, τα εξής ποσά που υπολογίζονται επί του

Αριθμός απόφασης: 275/2025

προϋπολογισμού της προσφοράς (... με ΓΕ και ΟΕ): ΤΠΕΔΕ (1%) 2.917,53 ευρώ, ΤΥΔΚ (1%) 2.917,53 ευρώ, ΕΤΑΚΔΕ (2%) , 5.835,06 ευρώ, ΕΣΗΔΗΣ (0,02%) 58,35 ευρώ, ΕΑΔΗΣΥ(0,10%) 291,75 ευρώ, ΕΜΔΥΔΑΣ (0,60%) 1.750,52 ευρώ, ΠΟΜΗΤΕΔΙ (0,25%) 729,38 ευρώ και συνεπώς, το συνολικό ποσό των 14.500,12 ευρώ, το οποίο παραλείφθηκε από τον υπολογισμό του εμμέσου κόστους από την έγγραφη αιτιολόγηση της παρεμβαίνουσας, όπως βάσιμα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα. Συνεπώς **ο δεύτερος λόγος κατά το πρώτο σκέλος του γίνεται δεκτός.**

18. Επί του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου, λεκτέα τα εξής:

Στο **άρθρο 4.1.η)** της Διακήρυξης προβλέπονται τα εξής:

«Ως ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, τεκμαίρονται οικονομικές προσφορές που εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα (10) ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο του συνόλου των εκπτώσεων των παραδεκτών προσφορών που υποβλήθηκαν. Ο Αναθέτων Φορέας δύναται να κρίνει ότι συνιστούν ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές και προσφορές με μικρότερη ή καθόλου απόκλιση από το ως άνω όριο. (υποσημ.24: Πρβλ. άρθρο 313 παρ. 6 περ. α) του Ν. 4412/2016.) Στις παραπάνω περιπτώσεις, ο Αναθέτων Φορέας απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης, η οποία αποστέλλεται μέσω της λειτουργίας «Επικοινωνία» του υποσυστήματος. Αν οικονομικός φορέας δεν ανταποκριθεί στη σχετική πρόσκληση του Αναθέτοντος Φορέα εντός της άνω προθεσμίας και δεν υποβάλλει εξηγήσεις, η προσφορά του απορρίπτεται ως μη κανονική και καταπίπτει υπέρ του Αναθέτοντος Φορέα η εγγυητική επιστολή συμμετοχής. Αν οι εξηγήσεις δεν γίνουν αποδεκτές, η προσφορά απορρίπτεται, ωστόσο δεν καταπίπτει η εγγυητική επιστολή συμμετοχής. Οι παρεχόμενες εξηγήσεις του οικονομικού φορέα, οι οποίες υποβάλλονται, ομοίως, μέσω της λειτουργίας «Επικοινωνία», ιδίως ως προς τον προσδιορισμό οικονομικών μεγεθών, με τις οποίες ο προσφέρων διαμόρφωσε την προσφορά του, αποτελούν δεσμευτικές συμφωνίες και τμήμα της ... που δεν μπορούν να μεταβληθούν καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της ... Κατά τα

Αριθμός απόφασης: 275/2025

λοιπά εφαρμόζονται τα αναλυτικά αναφερόμενα στο άρθρο 313 του Ν. 4412/2016.(...)»

1. Στο άρθρο 1.1 του συμβατικού τεύχους της ΕΣΥ (ΤΔ.06 ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝpdf) ορίζεται ότι « 1.1 Αντικείμενο της ... είναι η εκτέλεση του ... με τίτλο: «...», σύμφωνα με τις εγκεκριμένες μελέτες και τους όρους των εγκεκριμένων συμβατικών τευχών μελέτης και δημοπράτησής του. Τα ... και οι ... όλων των ... περιέχονται στον προϋπολογισμό της μελέτης που ανέρχεται στο ποσό των 2.810.483,87€ συμπεριλαμβανομένου του εργολαβικού οφέλους 18%, των απρόβλεπτων δαπανών 15%, των απολογιστικών (... χωρίς Φ.Π.Α.(...))» και στο άρθρο 9 με τίτλο ... , ότι « (...) ... (...) Για το συγκεκριμένο ... ορίζεται ως υποχρεωτική η παρουσία τριών (3) τεχνικών από τους οποίους ένας (1) τουλάχιστον πρέπει να είναι ... και ένας (1) ... Το προσωπικό αυτό αποτελεί την ελάχιστη στελέχωση του άρθρου 139 του Ν. 4412/2016 όπως ισχύει».

Περαιτέρω, στο άρθρο 139 του ν.4412/2016 «Διεύθυνση ... από την πλευρά του αναδόχου» προβλέπεται ότι : « Η διεύθυνση των έργων από την πλευρά του αναδόχου στους τόπους κατασκευής τους γίνεται από ... που έχουν τα κατάλληλα προσόντα και είναι αποδεκτοί από την διευθύνουσα υπηρεσία. Η επί του τόπου των έργων παρουσία τεχνικού στελέχους ή τεχνικού υπαλλήλου του αναδόχου είναι υποχρεωτική και ανάλογη με τη φύση και το μέγεθος του ... Η ελάχιστη τεχνική στελέχωση του ... σε κάθε ... καθορίζεται με απόφαση της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα, στη διακήρυξη. Προκειμένου για έργα προϋπολογισμού πάνω από τρία εκατομμύρια (3.000.000,00) ευρώ, η αναλογία αυτή καθορίζεται τουλάχιστον σε τρεις (3) ... ανάλογων προσόντων και πείρας, από τους οποίους ένας (1) τουλάχιστον πρέπει να είναι ... (...) και ένας (1) τουλάχιστον ... (...). Για το προσωπικό που αποτελεί την ελάχιστη στελέχωση, απαιτείται προσκόμιση στη Διευθύνουσα Υπηρεσία βεβαίωσης του οικείου ασφαλιστικού φορέα, στην οποία θα αναγράφεται και ο χρόνος ασφάλισης των εργαζομένων. Η παράβαση των διατάξεων του άρθρου αυτού αποτελεί πειθαρχικό αδίκημα για τον οικονομικό φορέα, τα στελέχη και τους υπαλλήλους της, καθώς και για τους υπαλλήλους της διευθύνουσας υπηρεσίας. Με απόφαση του Υπουργού

Αριθμός απόφασης: 275/2025

Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων μπορεί να καθορίζεται ή και να αναπροσαρμόζεται ο αριθμός των τεχνικών επί τόπου των έργων, ανάλογα με τον προϋπολογισμό και τη φύση του εκτελούμενου»

19. Όσον αφορά στο δεύτερο σκέλος του δευτέρου λόγου της προσφυγής, η ειδική επιστήμονας αναφέρει τα εξής στην Έκθεσή της (βλ. σελ.4-5): «Η προσφεύγουσα βασίζει τον λόγο της προσφυγής στο άρθρο 9 της ΕΣΥ, το οποίο ορίζει ως υποχρεωτική την παρουσία τριών (3) τεχνικών, εκ των οποίων ένας (1) πρέπει να είναι ... και ένας (1) ... Το άρθρο επίσης παραπέμπει στην ελάχιστη στελέχωση του άρθρου 139 του Ν. 4412/2016, η οποία εφαρμόζεται σε έργα άνω των 3.000.000,00 ευρώ. Επιπλέον, όπως αναφέρεται και στο 1ο άρθρο του τεύχους ΕΣΥ, το εν λόγω τεύχος αφορά στη συνολική μελέτη (προϋπολογισμού 2.810.483,87€), ενώ το δημοπρατούμενο ... προϋπολογισμού 483.870,97€ αφορά μόνο στο Τμήμα Α της συνολικής μελέτης, γεγονός που δεν επιβάλλει την εφαρμογή του άρθρου 139 ν. 4412/2016. Άλλωστε και μόνη η αναφορά στην ελάχιστη στελέχωση του άρθρου 139 ν. 4412/2016, η οποία είναι υποχρεωτικής φύσης για έργα προϋπολογισμού πάνω από τρία εκατομμύρια (3.000.000,00) ευρώ δεν αφήνει πολλά περιθώρια παρερμηνειών ως προς το γεγονός ότι το σύνολο της ... αφορά στο συνολικό ... και όχι μόνο στο τμήμα Α'. Αντίστοιχες αναφορές υπάρχουν και σε άλλα σημεία της ΕΣΥ, λ.χ. στο άρθρο 6 αναφέρεται ότι «Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να ... μέσα σε προθεσμία δέκα οκτώ (18) μηνών από την ημερομηνία υπογραφής της ...», ενώ από τη διακήρυξη και τα λοιπά τεύχη της μελέτης προκύπτει ότι η προθεσμία για το υπό εξέταση ... είναι πέντε (5) μήνες. Συμπληρωματικά, επισημαίνεται ότι είναι στην ευθύνη της αναθέτουσας να καταρτίζει τους όρους των εγγράφων της ... έτσι ώστε να είναι σαφείς και πλήρεις και να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών (άρθρο 53, ν.4412/2016) **κάτι που εν προκειμένω όσον αφορά στο τεύχος ΕΣΥ διαπιστώνεται ότι δεν έχει συμβεί.** Πλέον των παραπάνω, και λαμβάνοντας υπόψιν τα διαλαμβανόμενα στην εγκύκλιο 9/2017 ΥΠΟΜΕΔΙ, αναφέρεται σχετικά η απόφαση ΑΕΠΠ 460,461/2022, σύμφωνα με την οποία «[...]Η δε δικαιολόγηση ... στο πλαίσιο κόστους του ... βάσει της ως άνω εγκυκλίου συνιστά όλως παραδεκτό τρόπο για την αιτιολόγηση αυτών, ενώ άλλωστε το ίδιο το τεύχος Προϋπολογισμού της διακήρυξης, συντάχθηκε με

Αριθμός απόφασης: 275/2025

βάση το στοιχειοθετούμενο συνάθροισμα 18% Γ.Ε. και Ο.Ε. (βλ. σελ. 2/2 Προϋπολογισμού του ...), στο οποίο καταλήγει και η οικεία εγκύκλιος, στο πλαίσιο εκτίμησης κόστους ... Και ναι μεν οι προσφέροντες δύνανται να αποκλίνουν με δική τους ανάλυση, πλην όμως ο μη υποχρεωτικός για αυτούς χαρακτήρας του συστήματος της ως άνω εγκυκλίου, ουδόλως αναιρεί ότι αν μη τι άλλο η υιοθέτηση του, συνιστά όλως παραδεκτό μέσο αιτιολόγησης οικονομικής προσφοράς (βλ. και ΑΕΠΠ 274/2021, σκ. 3), λαμβάνοντας δε υπόψη ότι δεν προσδιορίζεται κατά τρόπο συγκεκριμένο ο τρόπος δικαιολόγησης της προσφοράς, αλλά έγκειται στην ευχέρεια του προσφέροντος. Δηλαδή, σε περίπτωση που, όπως στην προκειμένη, ουδόλως ειδικά και συγκεκριμένα προσδιορίζεται ο τρόπος δικαιολόγησης της προσφοράς, ο δε προσφέρων επιλέγει να δικαιολογήσει την προσφορά του σύμφωνα με την ως άνω εγκύκλιο, όπως η «...», όφειλε να υπολογίσει τις προσφερόμενες τιμές με βάση τα εκεί ειδικότερα οριζόμενα. Ειδικότερα, εφόσον στήριξε την προσφορά της και ανέφερε ρητώς τη εφαρμογή της ως άνω εγκυκλίου κατά την αιτιολόγηση αυτής, χωρίς να κάνει λόγο για εφαρμογή οιοδήποτε άλλου τρόπου υπολογισμού, εσφαλμένα απέκλινε από τα αναφερόμενα σε αυτήν.» Σύμφωνα με την παραπάνω απόφαση, η αιτιολόγηση βάσει της Εγκυκλίου 9/2017 συνιστά αποδεκτό τρόπο τεκμηρίωσης. Οι οικονομικοί φορείς διατηρούν τη δυνατότητα να αποκλίνουν με δική τους ανάλυση, ωστόσο η υιοθέτηση της εγκυκλίου αποτελεί επαρκές και παραδεκτό μέσο αιτιολόγησης της οικονομικής προσφοράς. Εν προκειμένω, η παρεμβαίνουσα στο τεύχος τεκμηρίωσης της οικονομικής προσφοράς της αναφέρει στην παράγραφο «Υπολογισμός έμμεσου κόστους ...» ότι «στο πλαίσιο της αιτιολόγησης της οικονομικής προσφοράς της εταιρείας μας στο διαγωνισμό του ... γίνεται ανάλυση του έμμεσου κόστους (... ...) ... σύμφωνα με την Εγκύκλιο 9 –Αρ. Πρωτ. ΔΝΣβ'/οικ. 29145-25/4/2017 Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών», και στη συνέχεια υπολογίζει το πεδίο «Προσωπικό γενικής επιστάσις και διοίκησης του Αναδόχου» με χρήση του συντελεστή 4,00%, σύμφωνα με την εγκύκλιο και αυτό αποτελεί αποδεκτό τρόπο αιτιολόγησης. Εκ των παραπάνω, διαφαίνεται ότι **ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας δεν ευσταθεί.**»

20. Όπως προκύπτει από το άρθρο 1 του συμβατικού τεύχους ΕΣΥ, αυτό αφορά στη συνολική μελέτη προϋπολογισμού 2.810.483,87€ χωρίς ΦΠΑ,

Αριθμός απόφασης: 275/2025

προϋπολογισμός που οδήγησε στην πρόβλεψη της, σύμφωνης με το άρθρο 139 του ν.4412/2016, «ελάχιστης στελέχωσης», στο άρθρο 9 της ΕΣΥ. Ωστόσο, στην προκειμένη περίπτωση, το δημοπρατούμενο ... αφορά μόνο το Τμήμα Α της συνολικής μελέτης που έχει προϋπολογισμό 483.870,97€ χωρίς ΦΠΑ, δηλαδή δεν αποτελεί «... προϋπολογισμού πάνω από τρία εκατομμύρια (3.000.000,00) ευρώ», για το οποίο επιβάλλεται η ελάχιστη τεχνική στελέχωση ... από τρεις (3) ... ανάλογων προσόντων και πείρας, από τους οποίους ένας (1) τουλάχιστον πρέπει να είναι ... (...) και ένας (1) τουλάχιστον ... (...). κατ' εφαρμογή του άρθρου 139 ν. 4412/2016. Η εν θέματι Διακήρυξη αφορά σε κάθε περίπτωση μόνο το τμήμα Α της συνολικής μελέτης. Ωστόσο, η πρόβλεψη στο άρθρο 2.1.στ της Διακήρυξης ότι η Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων αποτελεί τμήμα της ... και η επισήμανση στην σελ.4 της ... ότι «*Επισημαίνεται ότι το αντικείμενο του προς αποτελεί το Τμήμα Α της συνολικής μελέτης που αναφέρεται στην παρούσα ... (...)*», δύνανται να δημιουργήσουν σύγχυση και αμφιβολία σχετικά με το αν η απαίτηση για την ελάχιστη στελέχωση που προβλέπει το άρθρο 9 της ΕΣΥ βρίσκει ή όχι εφαρμογή στο δημοπρατούμενο τμήμα Α της Μελέτης. Περαιτέρω, η αναφορά στο άρθρο 9 του τεύχους ΕΣΥ στην ελάχιστη στελέχωση του άρθρου 139 του ν.4412/2016, ενόψει και της διαφοράς στον τίτλο/ αντικείμενο της ... όπως περιγράφονται αφενός στο άρθρο 1 της ΕΣΥ και αφετέρου στο άρθρο 11 της Διακήρυξης που αφορά στο δημοπρατούμενο ... και κατ' επέκταση η αναφορά σε έργα διαφορετικών προϋπολογισμών, δημιουργεί ασάφεια ως προς την απαιτούμενη για το τμήμα Α τεχνική στελέχωση, η οποία δεν μπορεί να ερμηνευθεί σε βάρος των συμμετεχόντων στον διαγωνισμό (ΣΤΕ ΕΑ 327/2018, 22/2017, 82/2016, 425/2011, ΣΤΕ 1725/2010). Συνεπώς, **ο σχετικός λόγος της προσφυγής ερείδεται επί εσφαλμένης προϋπόθεσης**. Από την μελέτη του φακέλου προκύπτει επίσης, ότι παρόλο που οι τρεις ... απαιτούνται για το σύνολο του ... και όχι μόνο για το δημοπρατούμενο Τμήμα Α', η παρεμβαίνουσα συμπεριέλαβε στην προσφορά της και τους τρεις ..., έναν απόφοιτο, έναν απόφοιτο ... και έναν ... Επιπλέον, προσκομίζει με την παρέμβασή της ως Σχετικό 1, το από 1.1.2024 ιδιωτικό συμφωνητικό που έχει υπογράψει με τον ... βάσει του οποίου οι απολαβές του ... (...) ανέρχονται σε ποσό 8.400 ευρώ ετησίως και για τους πέντε (5) μήνες που διαρκεί η σύμβαση, το ποσό αυτό ανέρχεται σε 3.500 ευρώ (= 8.400 ευρώ/12 μήνες χ 5 μήνες). Το ίδιο ποσό έχει

Αριθμός απόφασης: 275/2025

προβλέπει και για τους λοιπούς δύο (2) ..., συνολικά δε και για τους τρεις (3) ..., έχει προβλέψει το ποσό των 10.500 ευρώ (3.500 ευρώ χ 3) για χρονικό διάστημα πέντε (5) μηνών. Περαιτέρω, από το έγγραφο με ημερομηνία 25.11.2024 που υπέβαλε η παρεμβαίνουσα για την αιτιολόγηση της οικονομικής της προσφοράς, προκύπτει ότι δήλωσε ως κόστος για το προαναφερόμενο προσωπικό, στην παράγραφο Β2 «...», του Πίνακα ... , το ποσό των 13.552,28 ευρώ, στο οποίο έχουν συμπεριληφθεί οι μισθοί και οι λοιπές νόμιμες αποζημιώσεις του, το οποίο υπερκαλύπτει το άνω ποσό των 10.500 ευρώ και αντιστοιχεί σε ποσοστό 4% επί του Π/Υ Μελέτης, προ ... , σύμφωνα με τις οδηγίες της Εγκυκλίου υπ' αρ. πρ. 9/ΔΝΣβ'/οικ.29145/24.04.2017 του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών. Εξάλλου, όπως έχει κριθεί, η δικαιολόγηση στο πλαίσιο κόστους του ... βάσει της άνω εγκυκλίου συνιστά παραδεκτό τρόπο για την αιτιολόγηση αυτών, ενόψει του ότι δεν προσδιορίζεται στην Διακήρυξη συγκεκριμένος τρόπος δικαιολόγησης της προσφοράς, αλλά έγκειται στην ευχέρεια του προσφέροντος (βλ. αποφάσεις ΑΕΠΠ 460,461/2022 σκ.41 και 274/2021 σκ.3). Συνεπώς, για όλους τους παραπάνω λόγους, **ο δεύτερος λόγος της προσφυγής, κατά το δεύτερο σκέλος του πρέπει να απορριφθεί.**

21. Τέλος, σε σχέση με τον ισχυρισμό που αφορά στην δαπάνη ΑΕΚΚ, η Ειδική επιστήμονας, στην Έκθεσή της αναφέρει : *«... Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι σε κανένα σημείο της αιτιολόγησης της προσφοράς της παρεμβαίνουσας δεν αναφέρεται εκτίμηση του κόστους ... και ... σε κατάλληλα αδειοδοτημένο χώρο με αναφορά σε συγκεκριμένο κονδύλιο. Η παρεμβαίνουσα υποστηρίζει ότι στην αιτιολόγησή της στο πλαίσιο του συμβατικού άρθρου ΑΤ.4 έχει υπολογίσει ... και έχει συμπεριλάβει το αντίστοιχο άμεσο κόστος των 1.120,00 ευρώ για τη ... στον Τελικό Διαχειριστή ΑΕΚΚ, μέσω της προσφοράς της εταιρείας «...», ενώ το Τέλος Διαχείρισης ΑΕΚΚ συμπεριλαμβάνεται Απολογιστικά στον Π/Υ Μελέτης του ... και κατά συνέπεια έχει εξασφαλισμένη χρηματοδότηση. Πράγματι, στη σελ. 4 του τεύχους ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ...: «...» αναφέρεται ότι «Τα ... του Τμήματος Α του ... περιέχονται στον προϋπολογισμό της μελέτης που ανέρχεται στο ποσό των 483.870,97€ συμπεριλαμβανομένου του εργολαβικού οφέλους 18%, των απρόβλεπτων δαπανών 15%, των απολογιστικών (Κόστος υποδοχής σε αποδεκτούς*

Αριθμός απόφασης: 275/2025

χώρους των ... αυτών, της αναθεώρησης, χωρίς Φ.Π.Α.», **δηλαδή το κόστος ... σε κατάλληλα αδειοδοτημένο χώρο αντιμετωπίζεται στα συμβατικά τεύχη ως απολογιστική δαπάνη.** Ο ισχυρισμός δε της προσφεύγουσας στο υπόμνημα περί του ότι «στον προϋπολογισμό προβλέπεται κονδύλιο απολογιστικών ύψους 700,00 ευρώ, το οποίο υπολείπεται του ποσού των 1.082,00 ευρώ, στο οποίο ανέρχεται η εκτιμώμενη δαπάνη των ΑΕΚΚ για τα ... που θα παραχθούν από το ... (35m³ x 2,4 = 84ton)» ουδεμία επιρροή ασκεί, καθώς **το ποσό των απολογιστικών δεν δύναται να τροποποιηθεί στο υποσύστημα οικονομικής προσφοράς που συμπληρώνει έκαστος υποψήφιος με βάση την προσφερόμενη από αυτόν τιμή, ενώ σε κάθε περίπτωση κατά την καταβολή του τιμήματος, ισχύουν οι προϋποθέσεις που θέτει το άρθρο 154 του Ν. 4412/2016.** Περαιτέρω, άνευ εννόμου συμφέροντος προβάλλεται από την προσφεύγουσα ο συγκεκριμένος ισχυρισμός, καθώς και η ίδια έχει συμπληρώσει στην φόρμα της οικονομικής προσφοράς το αυτό ακέραιο ποσό των 700 ευρώ ως προς το συγκεκριμένο κονδύλι, χωρίς δηλαδή να το προσαρμόσει στην κατά περίπτωση προσφερόμενη τιμή προσφοράς για την εκτέλεση του ... (υποσημ5: Πρβλ. απόφαση ΑΕΠΠ 317/2020) Εκ των παραπάνω, προκύπτει **ότι ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας δεν ευσταθεί.»**

22. Από την μελέτη του φακέλου, αποδεικνύεται ότι στην από 25.11.2024 Αιτιολόγηση της παρεμβαίνουσας, έχουν συμπεριληφθεί κόστη απόθεσης και διαχείρισης των ΑΕΚΚ του ... Ειδικότερα, όπως ισχυρίζεται βάσιμα η παρεμβαίνουσα, στην αιτιολόγησή της (βλ. σελ.21) στο πλαίσιο του συμβατικού άρθρου ΑΤ.4 έχει υπολογίσει ... με δαπάνη 2.000 ευρώ (250 ευρώ ανά...) και έχει συμπεριλάβει το αντίστοιχο άμεσο κόστος των 1.120,00 ευρώ (140 ευρώ X 8 ...) για τη ... στον Τελικό Διαχειριστή ΑΕΚΚ, μέσω της προσφοράς της εταιρείας «...» (βλ.σελ.28 της αιτιολόγησης). Επιπλέον, αναφέρεται στην παρέμβαση ότι το τέλος Διαχείρισης ΑΕΚΚ συμπεριλαμβάνεται Απολογιστικά στον Π/Υ Μελέτης του ... και κατά συνέπεια έχει εξασφαλισμένη χρηματοδότηση. Επομένως, έχει συμπεριληφθεί δαπάνη για την απόθεση και διαχείριση των ΑΕΚΚ του ... στην από 25.11.2024 αιτιολόγηση της παρεμβαίνουσας. Περαιτέρω και για τους λόγους που εκτίθενται στην προαναφερθείσα έκθεση της ειδικής επιστήμονος της ΕΑΔΗΣΥ, **πρέπει να**

Αριθμός απόφασης: 275/2025

απορριφθεί ως αβάσιμος ο δεύτερος λόγος της προσφυγής κατά το τρίτο σκέλος του.

23. Με τον τρίτο και τελευταίο λόγο της προσφυγής, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η προσωρινή ανάδοχος έχει συμπεριλάβει στην αιτιολόγησή της οικονομικές προσφορές ... της, οι οποίες φέρουν ημερομηνία μεταγενέστερη της ημερομηνίας υποβολής της προσφοράς της προσωρινής αναδόχου, με αποτέλεσμα να μην καλύπτουν τον χρόνο υποβολής της προσφοράς της και να μη μπορούν να ληφθούν υπόψη. Ειδικότερα, ενώ η προσωρινή ανάδοχος υπέβαλε την προσφορά της στις 29-10-2024, όταν κλήθηκε από την Αναθέτουσα Αρχή να αιτιολογήσει την οικονομική προσφορά της υπέβαλε τις παρακάτω προσφορές ... : - Την από 12-11-2024 προσφορά της εταιρείας «...». - Την από 20-11-2024 προσφορά της εταιρείας «...». - Την από 25-11-2024 προσφορά του ... Δεδομένου ότι οι ανωτέρω προσφορές φέρουν ημερομηνίες μεταγενέστερες της ημερομηνίας υποβολής της προσφοράς της προσωρινής αναδόχου, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι αυτές ελήφθησαν υπόψιν για τη σύνταξη της οικονομικής προσφοράς της (που υποβλήθηκε προγενέστερα, στις 29-10-2024), καθώς η διαμόρφωση της οικονομικής προσφοράς πρέπει να ερείδεται επί πραγματικών στοιχείων και πραγματικών οικονομικών μεγεθών που έχει ήδη στη διάθεσή του ο συμμετέχων κατά τη σύνταξή της και όχι επί μελλοντικών, νέων ή/ και υποθετικών δεδομένων. Η παρεμβαίνουσα αντιτείνει στον λόγο αυτό το γεγονός ότι οι τιμές των προσφορών που έλαβε για ..., κλπ, παρέμειναν χαμηλές και το μήνα Νοέμβριο και ότι έτσι αίρονται οι αμφιβολίες για την πραγματική βάση και τη βιωσιμότητα της προσφοράς της, προσκομίζοντας ως σχετικά της παρέμβασής της τις από 25.10.2024 προσφορές των εταιρειών «... και «...» και την από 21.10.2024 προσφορά του ..., που αφορούν στα ίδια ... για τα οποία προτείνουν τις ίδιες τιμές.

24. Στο Άρθρο 313 του ν.4412/2016 - Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές - Εξουσιοδοτική διάταξη (άρθρο 84 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ), προβλέπεται ότι: *« 1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτοντες φορείς απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) εργάσιμων ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης του αναθέτοντος φορέα, την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά. Αν*

Αριθμός απόφασης: 275/2025

ο οικονομικός φορέας δεν ανταποκριθεί στη σχετική πρόσκληση του αναθέτοντα φορέα εντός της άνω προθεσμίας και δεν υποβάλλει εξηγήσεις, η προσφορά του απορρίπτεται ως μη κανονική και καταπίπτει υπέρ του αναθέτοντα φορέα η εγγυητική επιστολή συμμετοχής. 2. Οι εξηγήσεις που αναφέρονται στην παρ.1 μπορεί να αφορούν ιδίως: α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου ... της διαδικασίας ... ή των παρεχόμενων ... , β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων, για την ... ή για την εκτέλεση του ..., γ) την πρωτοτυπία του ..., των ... που προτείνονται από τον προσφέροντα, δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 253 περί αρχών που διέπουν τις διαδικασίες ... συμβάσεων, ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 336 περί ..., στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα. 3. Ο αναθέτων φορέας αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. **Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται**, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παρ. 2. Οι αναθέτοντες φορείς απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 253 περί αρχών που διέπουν τις διαδικασίες ... συμβάσεων. (...) 6α. Στις συμβάσεις ... , ως ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές τεκμαίρονται προσφορές που υποβάλλονται σε διαγωνισμό και εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα (10) ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο του συνόλου των εκπτώσεων των παραδεκτών προσφορών που υποβλήθηκαν. Ο αναθέτων φορέας δύναται να κρίνει ότι ως ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές τεκμαίρονται και προσφορές με μικρότερη ή καθόλου απόκλιση από το ως άνω όριο. **Οι παρεχόμενες εξηγήσεις του οικονομικού φορέα, ιδίως ως προς τον προσδιορισμό οικονομικών μεγεθών, με τις οποίες ο προσφέρων διαμόρφωσε την προσφορά του, αποτελούν δεσμευτικές συμφωνίες και τμήμα της ... που δεν μπορούν να μεταβληθούν καθ' όλη την διάρκεια εκτέλεσης της ...** Στις συμβάσεις έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών εξειδικεύονται οι όροι χαρακτηρισμού μίας οικονομικής προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής ανά κατηγορία ... και μελέτης και ανά εκτιμώμενη αξία

Αριθμός απόφασης: 275/2025

... και για την εκτίμηση των παρεχόμενων κατά τα ανωτέρω εξηγήσεων. Ο αναθέτων φορέας μπορεί να αποκλίνει από την ανωτέρω απόφαση, μετά από ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του αρμόδιου οργάνου. 7. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων για δημόσιες συμβάσεις ... αγαθών και παροχής ... υπηρεσιών, του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών για δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών και του Υπουργού Υγείας για δημόσιες συμβάσεις ... ιατροτεχνολογικών αγαθών και παροχής συναφών υπηρεσιών, μπορεί να ορίζονται η μέθοδος και τα κριτήρια, δυνάμει των οποίων μία προσφορά κρίνεται ως ασυνήθιστα χαμηλή, καθώς και ο τρόπος σύνδεσης των κριτηρίων αξιολόγησης των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών με μηχανισμούς καταγραφής τιμών, όπως τα παρατηρητήρια τιμών. Με την ίδια απόφαση μπορεί να ορίζονται τα κριτήρια βάσει των οποίων ο αναθέτων φορέας μπορεί να αποκλίνει από τα αναφερόμενα σε αυτές.».

25. Επί του τρίτου λόγου, λεκτέα τα εξής: Όπως αποδείχθηκε από την μελέτη του φακέλου, η από 12-11-2024 προσφορά της εταιρείας «...», η από 20-11-2024 προσφορά της εταιρείας «...» και η από 25-11-2024 προσφορά του, που ενσωματώνονται στο έγγραφο με τίτλο ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ (σελ.24-27, 28-29 και 38-39) δεν αποτελούν, όπως αβασίμως διατείνεται η προσφεύγουσα, προσφορές που ελήφθησαν το πρώτον μετά την υποβολή της προσφοράς της παρεμβαίνουσας, που δεν θα μπορούσαν να είχαν ληφθεί υπόψη, αντιθέτως προσκομίστηκαν από εκείνη, κατόπιν της με αριθ. πρωτ. ... /04-11-2024 πρόσκλησης της από την αναθέτουσα αρχή να αιτιολογήσει την οικονομική της προσφορά, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 313 παρ. 6α του ν. 4412/2016 και στο Άρθρο 4.1 περ. η) της οικείας Διακήρυξης. Όπως έχει κριθεί, ο σκοπός της διαδικασίας του άρθρου 313 παρ.6α του ν.4412/2016, είναι αφενός η παροχή της δυνατότητας στον προσφέροντα να υποστηρίξει την προσφορά του κατά τρόπο πλήρη και λυσιτελή ως προς όλα τα σημεία που τυχόν δημιούργησαν αμφιβολίες στην αναθέτουσα αρχή και αφετέρου η εκφορά ασφαλούς κρίσης της αναθέτουσας αρχής ως προς το παραδεκτό της προσφοράς, κατόπιν αποσαφήνισης όλων των κρίσιμων στοιχείων που τη συνθέτουν. Η προσφορά μπορεί να απορριφθεί μόνον εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το

Αριθμός απόφασης: 275/2025

κατ' αρχήν χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται. Εξάλλου, στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας, δεν αποκλείεται, μετά την αρχική εκτίμηση των απαντήσεων των οικονομικών φορέων, να κληθούν αυτοί εκ ... , με νέα και συγκεκριμένη πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής, να αιτιολογήσουν τα σημεία των προσφορών τους που εξακολουθούν να της προκαλούν αμφιβολίες (πρβλ. ΣΤΕ 2128/2022, 1555/2022, 726/2022, 199/2021, ΔΕφΠατρ16/2024). Στην προκειμένη περίπτωση, οι άνω προσφορές προσκομίστηκαν προς αιτιολόγηση και εξήγηση των οικονομικών χαρακτηριστικών της ... σύμφωνα με το άρθρο 313 παρ. 2 περ. α) του ν. 4412/2016, και προς ανάδειξη όλων των παραμέτρων που επέτρεψαν την υποβολή της εν λόγω προσφοράς με μεγάλο ποσοστό έκπτωσης, σύμφωνα με όσα βάσιμα ισχυρίζεται η αναθέτουσα αρχή. Εξάλλου, από τα προσκομισθέντα σχετικά 2, 3 και 4 της παρεμβαίνουσας, σε συνδυασμό με τα έγγραφα που συμπεριλήφθηκαν στην αιτιολόγηση της οικονομικής της προσφοράς, αποδεικνύεται ότι η προσφορά της παρεμβαίνουσας είχε διαμορφωθεί προγενέστερα με βάση τις προσφορές των «...», «...» και και επικαιροποιήθηκε στην συνέχεια και ότι τα ποσά των προσφορών παρέμειναν αμετάβλητα. Επιπλέον, η προσφεύγουσα, δεν αμφισβητεί με τον τρίτο λόγο της προσφοράς της το ύψος των αναφερόμενων στις τρεις προσφορές των οικονομικών φορέων, τιμών, τις οποίες επικαλέστηκε η παρεμβαίνουσα για την αιτιολόγηση της οικονομικής της προσφοράς, ισχυρίζεται ότι οι τιμές για αντίστοιχες προσφορές στις 12.11.2024 στις 20.11.2024 και στις 25.11.2024 ήταν ουσιαδώς διαφορετικές λίγες ημέρες πριν, στις 29.10.2024, που ήταν ο χρόνος υποβολής της προσφοράς της παρεμβαίνουσας. Συνεπώς, δεν αποδεικνύεται ότι τα στοιχεία που παρείχε η παρεμβαίνουσα δεν ήταν ικανά να αιτιολογήσουν το ύψος της οικονομικής της προσφοράς και συνεπώς, με ορθή αιτιολογία, όπως αυτή συμπληρώθηκε παραδεκτά με τις απόψεις της αναθέτουσας αρχής, ελήφθησαν υπόψη και δεν απορρίφθηκαν για τους λόγους που αναφέρονται στον τρίτο λόγο της προσφυγής, από την αναθέτουσα αρχή. Κατά συνέπεια, **ο τρίτος λόγος της προσφυγής, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.**

26. Συμπερασματικά, η υπό κρίση προσφυγή θα πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή κατά το σκεπτικό ως προς τον πρώτο και δεύτερο λόγο της (κατά

Αριθμός απόφασης: 275/2025

το πρώτο του σκέλος) και να ακυρωθεί η προσβαλλομένη κατά το μέρος με το οποίο έγινε δεκτή η τεχνική προσφορά της παρεμβαίνουσας.

Για τους λόγους αυτούς

- 1.** Δέχεται εν μέρει την προδικαστική προσφυγή, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο σκεπτικό ως προς τον πρώτο (σκ.12-13) και τον δεύτερο λόγο της κατά το πρώτο του σκέλος (σκ.15-17) και ακυρώνει την προσβαλλομένη κατά το μέρος με το οποίο έγινε δεκτή η τεχνική και η οικονομική προσφορά της παρεμβαίνουσας για το τμήμα Α του διαγωνισμού.
- 2.** Απορρίπτει την παρέμβαση.
- 3.** Ορίζει την επιστροφή του κατατεθέντος παραβόλου ύψους 2.420,00 € στην προσφεύγουσα.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 6 Φεβρουαρίου 2025 και εκδόθηκε στις 24 Φεβρουαρίου 2025 στην Αθήνα.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΤΣΑΠΑΛΙΑΡΗΣ